

VÄRDEBESKRIVNING**Område av riksintresse för naturvård i Blekinge län****Datum:** 2023-03-17**Områdesnummer:** NRO 10 012**Områdesnamn:** Gö**Kartblad:** Karlskrona 3F NV**Areal:** 1 443 ha**Naturgeografisk region:** 9. Blekinges sprickdalsterräng och ekskogsområde**Kust/havsregion:** IV. Egentliga Östersjön**Regionindelning för sjöar och vattendrag:** -**Agrara kulturlandskapsregioner:** 2 Sydsvenska odlingsbygderna**Landskapsformer:** Slätt med relativ höjd lägre än 20 m**Riksvärde:**

Odlingslandskap	Betad skog	Flora
		Fauna
	Ädellövskog	Flora
		Fauna
	Havsstrandäng	
Ädellövskog	Flora	
	Fauna	
Sumpskog		
Svagt välvd mosse		
Marint våtmarkskomplex	Fauna	
Drumlin, strandvallar		
Marina våtmarker		

Värdebeskrivning: Ett representativt och väl bevarat odlingslandskap av herrgårdskaraktär med mycket stora arealer naturbetesmark, varav merparten utgörs av betad skog. Inom området finns art- och individrika växtsamhällen samt en artrik svamp- och lavflora innehållande rödlistade arter. Områdets vedinsektsfauna är mycket artrik och innehåller ett mycket stort antal rödlistade

arter. På Göhalvön finns vidare en värdefull skogsmyrmosaik med alsumpskog och svagt välvd mosse. Bredasund och dess stränder är ett marint våtmarkskomplex. Den grunda och delvis avsnörda viken är ett viktigt uppväxtområde för fisk.

Huvudkriterier: A, C, D

Stödskriterier: Storlek, Mångformighet, Orördhet, Kontinuitet, Representativitet, Raritet, Nyckelområde, Funktion flora och fauna

Förutsättningar för bevarande: Att naturskog och sumpskogar inom området får utvecklas fritt, god hävd av naturbetesmarkerna (inkl skogsbetet) samt god vattenkvalitet i vattenområdet. Viss hagmarksrestaurering bör ske.

Områdets naturvärden kan påverkas negativt av bl a minskad eller upphörd jordbruks/betesdrift, skogsplantering på jordbruksmark, energiskogsodling, igenväxning, spridning av gifter eller gödselmedel, skogsavverkning, bebyggelse, dikning, täkt, luftledningar, vindkraftverk, vägdragningar, muddring, utfyllnad, fiskodling.

Säkerställande: Större delen av området är naturreservat, och ingår även i Natura 2000.

Områdets huvuddrag: Göhalvön tillhör ett av de få ställen i Blekinge, öster om Listerlandet, som präglas av större drumlinier. Halvön är typområde för Gömorän, Listerbyformationens understa enhet. Drumlinerna ligger utsträckta i nordsydlig riktning.

Större delen av området utgörs av egendomen Göholm. Det är ett framstående exempel på ett blekingskt herrgårdslandskap och har betydande kultur-historiska värden. Vid Nötanabben i NV finns ett av länets största järnåldersgravfält. Det representativa herrgårdslandskapet omfattar cirka 70 hektar naturbetesmark i form av ekhagar, öppna hagmarker och betade havsstrandängar. På halvöns västra sida utbreder sig den vidsträckta Gömarken, ett cirka 230 hektar stort område med beteshävdad ekskog som delvis torde ha uppkommit genom igenväxning av ett mera öppet utmarksbete. Området innehåller talrika grova och gamla ekar (> 300 år) samt mindre partier med skog (bl a tall) som sannolikt ha lång kontinuitet. Ek dominerar och ger landskapet identitet, men även ask och lind är vanliga inslag. I området finns också talrika små hällmarkspartier med enbuskvegetation. Merparten av skogen har ett artfattigt fältskikt av hedtyp. I rikare delar med lundkaraktär finns arter som *nästrot*, *tvåblad*, *hässleklocka* och *sårläka*.

Mest utbredda vegetationstyper i naturbetesmarkerna är rödvenhed, rödvenäng, tuvtåteläng, kruståtelhed och fårsvingeltorräng. Växtsamhällena är jämförelsevis artfattiga. Bland hävdgynnade arter förekommer *backnejlika*, *stagg*, *sankt Pers nycklar*, *kustarun* och *ormtunga*. På gamla ekar växer en mängd rödlistade eller i övrigt skyddsvärda arter av lavar. På bok väster om Bredasund lever den rödlistade *skillertickan*.

Vid en inventering av vedlevande skalbaggar inom egendomen 1987 påträffades 210 arter, vilket motsvarar ungefär 25 % av den svenska vedskalbaggsfaunan. Mer än 40 av de påträffade arterna är skyddsvärda, de flesta rödlistade, vilket tyder på att området har mycket lång trädkontinuitet. Bland de påträffade arterna märks *läderbagge*. Även ett flertal ovanliga fjärilsarter lever i området, t ex *svartvit svampmal* som här har sin enda kända lokal i länet.

I områdets västra del, endast 400 m från stranden, ligger en 5 ha stor och relativt orörd tallmosse, Boamossen. Den är växtgeografiskt säregen genom sitt sydliga och kustnära läge. I anslutning till mossen finns stråk med aldominerad sumpskog (skogs-myrr mosaik) i vilken bl a den tidigare rödlistade *brandticken* har sin troligen sydligaste kända lokal i landet.

Områdets nordligaste del, Aspan, är ett gammalt utmarksbete som alltjämt hävdas. Området är delvis exploaterat av spridd stugbebyggelse. Resterande delar har dock ett stort bevarandevärde. I naturskogsartade delar med gammal ek och bok lever *läderbagge* och i öppnare partier finns en hävdberoende flora med arter som *Adam och Eva*.

Den avsnörda och vassrika havsviken Bredasund-Smalasund är en mycket viktig lokal för rastande sjöfågel. Området har i VMI beskrivits som ett marint våtmarkskomplex. I anslutning till viken lever de mycket sällsynta fjärilarna *vinkelpunkterad lavspinnare* och *ängsskäreplattmal*. Den grunda brackvattenmiljön har ett stort fiskeribiologiskt värde och utgör bl a ett viktigt reproduktionsområde för *gädda*. Rödlistade arter av kransalger har påträffats i såväl Bredasund som i andra vikar runt halvön.

Den avsnörda Brunnsviken vid Göhalvöns norra sida har med sina strandängar och vasskärr betydande ornitologiska värden. Vid Millegarne utbreder sig representativa och mycket välbetade strandängar med stort biologiskt värde.

Grundområdena runt Göhalvön utgör viktiga reproduktionsområden för bl a *sill* och *gädda* samt uppväxtområden för *ål* och *skrubbskädda*.

Anmärkning: Göholm ingår i länets bevarandeplan för odlingslandskapet (obj nr 81-45) samt i den nationella bevarandeplanen för odlingslandskapet (obj nr K8105, 81.249, 81-250). I ängs- och hagmarksinventeringen beskrivs 7 betesmarker. I VMI redovisas 4 våtmarksområden (klass 1, 2 och 3) av vilka Boamossen (myr på Göhalvön) ingår i den nationella myrskyddsplanen. Ett flertal nyckelbiotoper har avgränsats inom området.

Göholm ingår också i område av riksintresse enligt 4 kap 4 § miljöbalken.

Referenser:

- Fiskenämnden i Blekinge län, 1979. Utredning angående sillens reproduktionsområden i Blekinge.
- Länsstyrelsen i Blekinge län, 1984. Naturvårdsplan Blekinge.
- Länsstyrelsen i Blekinge län, 1990. Göholm – naturvärden och markhistoria. Meddelande 1990:2
- Länsstyrelsen i Blekinge län, 1993. Ängar och hagar i Blekinge.
- Länsstyrelsen i Blekinge län, 1994. Våtmarker i Blekinge.
- Länsstyrelsen i Blekinge län, 1994. Ängar och hagar i Ronneby.
- Länsstyrelsen i Blekinge län, 1996. Odlingslandskapet i Blekinge - bevarandeplan.
- Länsstyrelsen i Blekinge län, 1992. Ängar och hagar i Blekinge.
- Naturvårdsverket, 1996. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet.
- Naturvårdsverket, 1994. Myrskyddsplan för Sverige.